

Управління інноваційним розвитком підприємств в умовах євроінтеграції

Дмитро Полтавський

аспірант,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: PoltavskyiDO@krok.edu.ua,

ORCID: 0009-0004-6560-4486

Інновації, інноваційний розвиток, впровадження інновацій в сучасному світі виступають основою стабільного та ефективного функціонування підприємств і забезпечення їх майбутнього зростання. Впровадження інновацій є однією із головних умов стратегічного розвитку та конкурентоспроможності підприємств у всіх сферах діяльності. Особливого значення розробка та впровадження інновацій, забезпечення інноваційного розвитку має для підприємств, які працюють в високотехнологічних галузях та сферах економіки: машинобудуванні, енергетиці, хімічній галузі, сфері інформаційних технологій та спрямовані на експортну діяльність – реалізацію продуктів та послуг на зовнішніх економічних ринках, діяльність в умовах євроінтеграції. Сучасний техніко-технологічний розвиток, динаміка та непередбачуваність ринкових, суспільних економічних змін, зростання ринкової конкуренції потребують швидкої адекватної реакції підприємств на ринкові економічні зміни у створенні та просуванні продуктів і послуг. Загалом інноваційна діяльність виступає основою інноваційного розвитку підприємства. Саме тому виникає актуальність, потреба, в подальшому дослідженні та обґрунтуванні теоретико-методичних засад управління інноваційним розвитком підприємств в умовах євроінтеграції.

Теоретичні засади сутності інновацій, управління інноваційним розвитком підприємств в умовах євроінтеграції ґрунтовно та повно досліджувалися у працях багатьох провідних науковців, О. Андронova [1], Ю. Бажал [2], О. Дацій [3], М. Денисенко [4], С. Ілляшенка [5], М. Крупка [8], А. Череп [1] та інших науковців. Проте незважаючи на значну кількість ґрунтовних праць обґрунтування теоретико-методичних засад та напрацювання практичних рекомендацій щодо механізмів, методів, інструментів управління інноваційним розвитком підприємств в умовах євроінтеграції потребують подальших досліджень.

Об'єктом дослідження є процес управління інноваційним розвитком підприємств в умовах євроінтеграції.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та науково-практичні засади, механізми та інструментарій управління інноваційним розвитком підприємств в умовах євроінтеграції.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад та науково-практичних рекомендацій щодо формування та впровадження управління інноваційним розвитком підприємств в умовах євроінтеграції.

У роботі використано наступні методи дослідження: аналізу та синтезу індукції та дедукції; порівняння, узагальнення; системний, процесний,

структурний, комплексний, динамічний та інші наукові підходи.

Значна увага науковців зосереджується на питаннях сутності інновацій, класифікації інновацій, плануванні та впровадженні інноваційної діяльності, дослідженні структури інноваційного процесу, особливостей та моделей впровадження продуктивних та процесійних інновацій. Проте, всі ці дослідження є основою формування наукової парадигми в розумінні того, що інновації є основою інноваційного розвитку, а інноваційний розвиток виступає як джерелом так і рушійною силою технологічних змін, науково-технічного прогресу, що призводить до змін суспільно-економічного характеру та змінює промислові устрої в функціонуванні світових економік.

Поняття інновація походить від латинського слова «novare», що перекладається як зміни, оновлення [1, 2]. Є й інший переклад, адже з англійської мови «innovation» визначається як впровадження інновацій, винаходів у виробництво, практичну діяльність [3,4].

Понятійний апарат дослідження «інновацій», «інноваційного розвитку» відзначається багатогранністю та поліаспектністю. Можна виокремити найбільш поширені бачення та трактування науковцями цих понять. Так, інновації визначаються як процес розроблення, впровадження у виробництво та комерціалізацію нових продуктів; як результат досягнень розвитку науково-технічного прогресу; як інвестиційна діяльність в розробку новацій, нових наукових знань, нових товарів та технологій, їх впровадження в виробництво; здійснення фундаментальних та прикладних наукових досліджень і створення новацій; впровадження нових технологій та їх поширення, дифузії; трансфер технологій та інші. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» 05.12.2012 р. [6]. Інновації визначаються як конкурентоспроможні технології, продукти чи послуги, що є новими, новоствореними чи удосконаленими, що значно покращують структуру та забезпечують зростання якості виробничої, соціальної сфери. Водночас, законом визначається, що інноваціями є як проекти та послуги, так і будь-які нові інноваційні рішення в сферах операційної діяльності, управління, комерційної діяльності.

За визначенням інших науковців за підходом «інновація як зміна» зазначається, що інновації виступають цільовими, а отже запланованими змінами в роботі підприємства, його функціонуванні як системи [2,3]. Крім цього авторами наголошується на змінах якості виробництва, яка є наслідками впровадження нової техніки та технологій чи нових форм організації діяльності підприємства.

Ключовими ознаками інновацій та інноваційної діяльності є важливість та необхідність комерціалізації новостворених розробок, результатів проведених досліджень; застосування інновацій як рушійної сили зростання конкурентоспроможності продукції, послуг та самих бізнесів; сам інноваційний продукт чи технологія виступають результатом проведених фундаментальних, прикладних наукових досліджень чи НДДКР.

Використання знань, управління знаннями має ключове завдання в

забезпеченні інноваційного розвитку підприємства і є невід'ємною складовою формування його інноваційного потенціалу. При цьому мають бути враховані й інші складові потенціалу підприємства, і в першу чергу кадрова та фінансова його складові, що дають можливість як для залучення нових, так і до розвитку знань, необхідних для інноваційної активності підприємств.

Узагальнюючи слід зазначити, що науковці зосереджують увагу на різних баченнях як сутності, так і ролі та значення інновацій, серед яких найбільш поширеними є розуміння інновацій як результату наукової діяльності, сутності інновацій як рушійної сили науково-технічного прогресу; значення інновацій як основи циклічності та еволюціонування економічного розвитку загалом, і в цьому аспекті інновації досліджуються як основа забезпечення інноваційного розвитку; як базис отримання та можливості впровадження якісних змін не лише у виробничій, операційній діяльності, але й в економічному та соціальному житті; як головний фактор забезпечення та зростання конкурентоспроможності підприємства та його продукції.

Ключові слова: управління; управлінські технології; механізми управління.

Список використаних джерел

1. Андропова, О. Ф. Череп А.В. *Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: монографія*. К.: Кондор, 2007. 356 с.
2. Бажал, Ю.М. *Економічна теорія технологічних змін*. К.: Заповіт, 1996. 240 с.
3. Дацій, О.І. *Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні*. Економіка АПК. 2004. № 3. С.18-22.
4. Денисенко, М.П. *Інноваційна діяльність підприємств України: суть, оцінка та напрями активізації*. Проблеми науки. 2008. № 6. С.9-16.
5. Ілляшенко, С.М. *Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств у транзитивній економіці*. Суми: Університетська книга, 2005. 582 с.
6. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-IV // *Офіційний вісник України*. 2002. № 31. С. 1447.
7. Кириченко О.С. *Інвестиційно-інноваційне забезпечення промисловості України в умовах Четвертої промислової революції: монографія*. Київ, Університет економіки та права «КРОК». 2021. 368 с. https://library.krok.edu.ua/media/library/category/monografiji/kyrychenko_0019.pdf.
8. Крупка, М. І. *Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України*. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2001. 608 с.